

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ

Ταχ. Δ/ση : Μ. Αλεξάνδρου 2

Τ.Κ.: 57019 Περαία

Τηλ.: 23923 30007

Fax: 23920 22368

e-mail: mayor@thermaikos.gr

Περαία, 20 Δεκεμβρίου 2017

Αριθμ. Πρωτ. : 20117

ΠΡΟΣ:

ΣΑΤΕ

Πανελλήνιο Σύνδεσμο Τεχνικών Εταιρειών

ΘΕΜΑ : Διακηρύξεις διαγωνισμών για την εξοικονόμηση ενέργειας στον Δημοτικό Φωτισμό με την Προμήθεια & Εγκατάσταση φωτιστικών σωμάτων τύπου LED και την προμήθεια λαμπτήρων τύπου LED.

Σχετικά: 1. Το υπ' αριθ. πρωτ. 31757/10-11-2017 έγγραφό σας.
2. Το υπ' αριθ. πρωτ. 31757^Α/04-12-2017 έγγραφό σας.

Κύριοι,

Με τα 31757/10-11-2017 και 31757^Α/04-12-2017 έγγραφέ σας μας εγκαλείτε σχετικά με δήθεν μεθοδεύσεις στις οποίες προέβη η Διοίκησή μας κατά την συγγραφή των όρων του διαγωνισμού για την ανάθεση της Προμήθειας με τίτλο «Προμήθεια και Εγκατάσταση Φωτιστικών σωμάτων τύπου LED και Προμήθεια λαμπτήρων τύπου LED για εξοικονόμηση ενέργειας στο Δημοτικό φωτισμό του Δήμου Θερμαϊκού» προβάλλοντας ισχυρισμούς αίολους και αλυσιτελείς.

Προς γνώση σας και προς διευκρίνιση της πραγματικότητας και με σκοπό να μην υπάρχει ουδεμία υπόνοια για την διάφανη και αμερόληπτη στάση της Διοίκησής μας σας γνωρίζουμε τα κάτωθι:

Ο ανωτέρω διαγωνισμός που διεξάγει ο Δήμος Θερμαϊκού, διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 4412/16 και έχει προϋπολογισμό 3.632.828,00 (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ). Λόγω του ύψους του διαγωνισμού, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του Βιβλίου IV (άρθρα 345 έως 374) του Ν. 4412/2016, οι οποίες εφαρμόζονται στις διαφορές οι οποίες προκύπτουν κατά τη διαδικασία ανάθεσης συμβάσεων που εκκινούν μετά την 26η Ιουνίου 2017, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ και ανεξάρτητα από τη φύση τους. (άρθρο 345 παρ.1 του Ν.4412/2016).

Φορέας χρηματοδότησης της σύμβασης είναι ο Δήμος Θερμαϊκού με χρήση ενιαύσιας διάρκειας εγκεκριμένου δανείου από το Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων. Η δαπάνη για την εν λόγω σύμβαση βαρύνει την με Κ.Α. : 02.20.7135.1024 σχετική πίστωση του προϋπολογισμού του οικονομικού έτους 2017 του Δήμου Θερμαϊκού. Το ποσό του δανείου προέρχεται κατά 50% από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕΠ) μέσω του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων και το υπόλοιπο 50% ευθέως από το Ταμείο Παρακαταθηκών & Δανείων.

Αντικείμενο της σύμβασης είναι η εξοικονόμηση ενέργειας και η βελτίωση του περιβάλλοντος μέσω της μείωσης των εκπομπών ρύπων στο δημοτικό φωτισμό εξωτερικών δημόσιων χώρων και οδών με την μελέτη προμήθειας : "ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΦΩΤΙΣΜΟ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ & ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΦΩΤΙΣΤΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ ΤΥΠΟΥ LED & ΤΗΝ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΛΑΜΠΤΗΡΩΝ ΤΥΠΟΥ LED" (τα προσφερόμενα υλικά απαιτείται να είναι υψηλής ποιότητας, πλήρως εναρμονισμένα με τους διεθνείς κανονισμούς και απαιτήσεις περί οικολογικής ανάπτυξης των Πόλεων).

Κριτήριο ανάθεσης της Προμήθειας είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, όπως αυτή προσδιορίζεται βάσει του κόστους, με χρήση προσέγγισης κόστους - αποτελεσματικότητας με κοστολόγηση του κύκλου ζωής, σύμφωνα με το άρθρο 87 του ν. 4412/2016. Η συγκριτική τιμή προσφοράς όπως ορίζεται εκφράζει το σταθμισμένο κόστος ανά MWh του κύκλου ζωής της επένδυσης σε παρούσες αξίες σύμφωνα με της προβλέψεις στην παράγραφο 1 του άρθρου 87 του ν. 4412/2016. Συγκεκριμένα λαμβάνει υπόψη ιδίως:

α) κόστος που βαρύνει την αναθέτουσα αρχή ή άλλους χρήστες, όπως:

αα) τα κόστος που σχετίζεται με την απόκτηση,

ββ) το κόστος χρήσης, όπως για την κατανάλωση,

γγ) το κόστος συντήρησης,

δδ) το κόστος τέλους του κύκλου ζωής, όπως το κόστος συλλογής και ανακύκλωσης, ώστε η συνολική ενεργειακή απόδοση να έχει προτεραιότητα έναντι της ενεργειακής απόδοσης επιμέρους προσόντων στο πλαίσιο της ίδιας δέσμης, αγοράζοντας τη δέσμη προσόντων που πληροί το κριτήριο της ανώτερης κατηγορίας ενεργειακής απόδοσης ως εκάστοτε ισχύουν.

Ο οικονομικός φορέας με το χαμηλότερο σταθμισμένο κόστος επένδυσης (€/MWh) κηρύσσεται ως ο Ανάδοχος της Προμήθειας. Η διακήρυξη δημοσιεύθηκε νομοτύπως όπως ορίζεται στον ν. 4412/2016 και προκύπτει από την ίδια τη διακήρυξη και τα συνημμένα στις απόψεις μας έγγραφα και στοιχεία. Καμία προσφυγή δεν έχει ασκηθεί και η διαδικασία κινήθηκε ομαλώς.

Σημειώνουμε ότι πρόκειται για πιλοτικό έργο το οποίο θα βοηθήσει σε εξοικονόμηση ενέργειας και πόρων του Δήμου και χρηματοδοτείται από Πρόγραμμα με στενό ορίζοντα υλοποίησης. Ενέργειες όπως η σχετική Αναφορά - Υπόμνημα από μη συμμετέχοντα και εκτός διαδικασίας νόμου, σκοπό έχουν να απορρυθμίσουν τη λειτουργία του Δήμου και την απορρόφηση κονδυλίων, ασκημένες από τρίτους που στερούνται νομιμοποίησης και ευρίσκονται εκτός νομοθετικού πλαισίου.

Ο διαγωνισμός διενεργείται βάσει του ν. 4412/2016. Η διακήρυξη συντάχθηκε πάνω στο πρότυπο της ΕΑΑΔΗΣΥ για προμήθειες και μάλιστα λαμβανομένης υπ' όψιν της απόφασης 21/2017 απόφασης του 2ου Κλιμακίου της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) επί προσφυγής κατά διακήρυξης για έτερο πιλοτικό έργο άλλου Δήμου ανήκον στο ίδιο πρόγραμμα χρηματοδότησης. Η διακήρυξη εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, την ύπαρξη εχεγγύων υπέρ του Δήμου και αξιόπιστων προμηθευτών για μια σύμβαση υψηλού και πολύπλοκου αντικειμένου και με μετασυμβατικές υποχρεώσεις σημαντικές για το Δήμο και το

Δημόσιο εν γένει. Η πρόκριση των επίμαχων όρων έγινε σύμφωνα και με τον Οδηγό υλοποίησης του Προγράμματος χρηματοδότησης του ΚΑΠΕ και είναι ανάλογοι της ειδικότητας, πολυπλοκότητας και ύψους της οικίας προμήθειας. Θα διαπιστώσετε μάλιστα από απλή ανάγνωση της διακήρυξης και της μελέτης ότι ίδιοι όροι έχουν κριθεί νόμιμοι από την νομολογία του ΣτΕ, ΕΣ αλλά και από την νομολογία της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας επί παρόμοιων μικρότερων έργων και τις θέσεις της Επιτροπής του αρθ. 152 ΕΚΠΟΤΑ (ν. 3463/2006 ως ισχύει).

Σύμφωνα με τον ν. 4412/2016 αλλά και τον ΕΚΠΟΤΑ οι όροι της διακήρυξης κάθε διαγωνισμού πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις. Η διακήρυξη της δημοπρασίας- διαγωνισμού αποτελεί τον νομικό κανόνα, που διέπει την ενέργεια αυτής, και η παράβαση των όρων αυτής συνιστά ουσιαστικά παράβαση νόμου, με την προϋπόθεση όμως ότι οι όροι αυτοί δεν είναι αντίθετοι με την ισχύουσα νομοθεσία, ούτε αποκλείουν την εφαρμογή διατάξεων υποχρεωτικών για την διοίκηση (Σ.τ.Ε. 2772/86). Επομένως η απαίτηση να υπάρχει τουλάχιστον εμπειρία υλοποιημένων προμηθειών σε ίδια ή παρόμοια έργα και μάλιστα αντίστοιχου ύψους και η απαίτηση για ύπαρξη τουλάχιστον 10 συμβάσεων που συνολικά θα αθροίσουν συγκεκριμένο ύψος ανάλογο του προϋπολογισμού, αφορά στην αξιοπιστία των υποψηφίων αναδόχων και είναι καθ' υμάς και αντικείμενο ανάλογο του προϋπολογισμού και της φύσης του διαγωνισμού. Ουδεμία παράβαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης υφίσταται εκ της υπάρξεως του όρου αυτού, δεδομένου ότι ο όρος εξυπηρετεί την απόδειξη επάρκειας του αναδόχου, ώστε να μπορεί να εκτελέσει την σχετική προμήθεια και αποδεικνύει ακριβώς την εγγύηση προμήθειας αυτού εκ του κατασκευαστή. Το ίδιο συμβαίνει με τις απαιτήσεις χρηματοοικονομικής, επαγγελματικής επάρκειας, το ύψος του ειδικού και γενικού κύκλου εργασιών, το αντικείμενο των προμηθειών και την πιστοληπτική ικανότητα. Όλοι οι όροι είναι ανάλογοι του ύψους του διαγωνισμού και του αντικειμένου του κατά τα οριζόμενα ποσοστά.

Για το Μέγιστο ύψος κύκλου εργασιών μάλιστα η ΕΑΑΔΗΣΥ έχει εκδώσει οδηγίες που έχουν τηρηθεί, καθώς η διακήρυξη έχει συνταχθεί βάση του σχετικού προτύπου και βάσει των οδηγιών του, αλλά και βάση πλούσιας νομολογίας με την οποία συμφωνεί η διακήρυξη στα τεθειμένα ποσοστά. Επίσης η απαίτηση ύπαρξης υποδομών ανάλογων του μεγέθους της προμήθειας ως αποθήκες, ανταλλακτικών και αναλωσίμων είναι εύλογη και προστατεύει το δημόσιο συμφέρον για έργο που απαιτεί άμεση αντικατάσταση ανταλλακτικών και αναλωσίμων και διάθεση τους και άμεση κάλυψη των αναγκών συντήρησης, ώστε να είναι εγγυημένη η ζητούμενη εξοικονόμηση ενεργείας και το οικονομικό αποτέλεσμα.

Η διακήρυξη δεν απαιτεί ιδιοκτησία, αρκεί μίσθωση των χώρων. Αλλά και αυτό να απαιτούσε, έχει νομολογιακά κριθεί εύλογο, ανάλογο με το αντικείμενο του έργου και φυσικά είναι στην απόλυτη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής(124/2015 ΣΤΕ Καμία απαίτηση που αναφέρει το έγγραφό σας δεν είναι ασύνδετη με την προμήθεια και το αντικείμενο του διαγωνισμού. Το ύψος αυτού είναι μεγάλο και πρόκειται για διεθνή διαγωνισμό που επιτρέπει υπεργολαβίες και ενώσεις προμηθευτών. Συνεπώς οι εγγυήσεις του εκάστοτε προμηθευτή πρέπει να είναι ανάλογες της πολυπλοκότητας του εγχειρήματος. Όλοι οι όροι έχουν τεθεί προς προώθηση των συμφερόντων του Δήμου. Η συμπερίληψη στη διακήρυξη απαιτήσεων αναγκαίων, κατά την εκτίμηση της υπηρεσίας, τις οποίες όμως ενδέχεται να μην πληρούν ορισμένοι επίδοξοι προμηθευτές του δημοσίου, μπορεί μεν να συνεπάγεται την αδυναμία συμμετοχής τους στο διαγωνισμό, δεν παραβιάζει όμως αυτή και μόνη, άνευ ετέρου, τους κανόνες του ανταγωνισμού, δεδομένου ότι από τη φύση τους οι προδιαγραφές περιορίζουν τον κύκλο των δυναμένων να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό προσώπων (ΣΤΕ 960/07).

Σημειώνουμε σε κάθε περίπτωση ότι επιτρέπεται ένωση προμηθευτών με συγκεκριμένα σωρευτικά προσόντα και ειδική εμπειρία. Οι όροι της διακήρυξης και οι τεχνικές προδιαγραφές της, δεν λειτούργησαν αποτρεπτικά για τη συμμετοχή υποψηφίων προμηθευτών στο διαγωνισμό. Επίσης ουδείς έχει προσβάλλει τη διακήρυξη με την Προσφυγή του ν. 4412/2016 που ρυθμίζει τη διαδικασία.

Περαιτέρω, νομίμως ετέθη ο όρος της διακήρυξης για ύψος μέσου ετήσιου κύκλου εργασιών προς απόδειξη χρηματοοικονομικής επάρκειας περίπου 8.000.000 ευρώ. Ο όρος αυτός έχει κριθεί ότι δεν είναι ασύνδετος και δυσανάλογος προς το αντικείμενο της προς ανάθεση συμβάσεως εν όψει του ύψους του προϋπολογισμού της συμβάσεως. Δικαιολογείται δε και από λόγο δημοσίου συμφέροντος (ΣτΕ 408/2011 ΑΣΦ .ΣτΕ ΕΑ 260/2011).

Η απαίτηση να υπάρχει τουλάχιστον εμπειρία υλοποιημένων προμηθειών και συγκεκριμένου ύψους αφορά την αξιοπιστία των υποψηφίων αναδόχων και είναι καθ' ύψος και αντικείμενο ανάλογη του προϋπολογισμού και της φύσης του διαγωνισμού. Η απαίτηση επαφίεται στην απόλυτη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας στο πλαίσιο που είναι ανάλογο του αντικείμενου και του ύψους του διαγωνισμού. Κατά το μέτρο που είναι ισόποσο με τον προϋπολογισμό αλλά και το αντικείμενο που αφορά προμήθεια συγκεκριμένου αντικείμενου με ειδικούς όρους και εγγυήσεις διασφαλίζει την αξιοπιστία των υποψηφίων σε μια σύνθετη και πολυδάπανη διαδικασία, η οποία έχει σημαντική για το Δήμο έκταση και ύψος δαπάνης και κρίνεται ανάλογο των υπό δημοπράτηση απαιτήσεων. Πρόκειται δε για δημόσιο διαγωνισμό και πρέπει να επιλεγούν ανάδοχοι με επάρκεια και εμπειρία σε δημόσιες προμήθειες. Ο όρος απόδειξης της οικείας επάρκειας και τα αιτούμενα δικαιολογητικά εξυπηρετούν την αξιοπιστία και την διαφάνεια και διασφαλίζουν την αναθέτουσα στην κατακύρωση σε αξιόπιστο προμηθευτή του Δημοσίου ανάλογα με το αντικείμενο της προμήθειας έργα και συνεπώς καμία δυσαναλογία ούτε περιορισμός υφίσταται (ενδεικτικά ΕΑ 37/2011, 649/2010. 1209/2009. 260/2011 ΣτΕ).

Οι όροι της διακήρυξης κάθε διαγωνισμού πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις. Η διοίκηση είναι, κατ' αρχήν, ελεύθερη να διαμορφώνει κατά την κρίση της τους όρους της διακηρύξεως ως προς τα προς προμήθεια είδη, καθορίζοντας τα ειδικότερα τεχνικά χαρακτηριστικά τους και τις ανάγκες της υπηρεσίας από ποσοτική και ποιοτική άποψη, η δε θέσπιση με τη διακήρυξη των προδιαγραφών που η αναθέτουσα αρχή κρίνει πρόσφορες ή αναγκαίες, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών της, δεν παραβιάζει τους κανόνες του ανταγωνισμού εκ μόνου του λόγου ότι συνεπάγεται αδυναμία συμμετοχής στο διαγωνισμό ή καθιστά ουσιαδώς δυσχερή τη συμμετοχή σε αυτόν των προμηθευτών, των οποίων τα προϊόντα δεν πληρούν τις προδιαγραφές αυτές, δεδομένου ότι από τη φύση τους οι προδιαγραφές περιορίζουν τον κύκλο των δυναμένων να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό προσώπων, η δε σκοπιμότητα της θεσπίσεως τους, απαραδέκτως αμφισβητείται από τον προτιθέμενο να μετάσχει στο διαγωνισμό (ΣτΕ 3719/2011, Ε.Σ.).

Έτσι, η θέσπιση των επίμαχων προδιαγραφών, που η αναθέτουσα αρχή κρίνει πρόσφορες, αναγκαίες ή καταλληλότερες για την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών της, δεν παραβιάζει τους κανόνες του ανταγωνισμού εκ μόνου του λόγου ότι δυσχεραίνει τη συμμετοχή σ' αυτόν προμηθευτών των οποίων τα είδη ή τα μέσα παροχής της κατά περίπτωση υπηρεσίας δεν πληρούν τις προδιαγραφές αυτές, δεδομένου ότι από τη φύση τους οι προδιαγραφές και οι ειδικοί όροι περιορίζουν τον κύκλο των δυναμένων να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό προσώπων (πρβλ. ΣτΕ 3719/2011, ΣτΕ 2/2011, 1354/2009).

Άλλωστε, τα προβαλλόμενα περί αποκλεισμού της δυνατότητας ευρείας συμμετοχής στον επίδικο διαγωνισμό, αποκρούονται και από το γεγονός ότι στο διαγωνισμό συμμετείχαν τέσσερεις υποψήφιοι. Έχει όμως κριθεί ότι και μόνο μία εταιρία να συμμετέχει, ισχυρισμοί περιορισμού του ανταγωνισμού είναι απορριπτέοι, γιατί το γεγονός και μόνον της υποβολής προσφοράς μόνον από μία εταιρία, δεν αποδεικνύει, άνευ ετέρου, ότι αυτή ήταν και η μοναδική εταιρία, στα προϊόντα της οποίας απευθύνθηκε η Αναθέτουσα Αρχή με τη θέσπιση των σχετικών όρων της διακηρύξεως (ΔΕΦ Θεσ. 111/2013), ενώ, όπως έχει κριθεί, ούτε το γεγονός της ταύτισης των προδιαγραφών με ορισμένα προϊόντα, τα οποία δεν διαθέτει αυτή, αρκεί για να θεωρηθεί ότι οι προβλέψεις αυτές είναι φωτογραφικές (πρβλ. ΣΤΕ 3719/2011, ΕΑ 1140, 1024-1025/2010, 836/2010, 201/2007).

Ενόψει τούτων, νομίμως έχουν τεθεί όλοι οι όροι της διακήρυξης και τα αιτούμενα αποδεικτικά όπως δίδει τη δυνατότητα ο ν. 4412/2016, και βάσει των αναγκών του έργου και του Δήμου, σε σύνδεση με την πολυπλοκότητα και το αντικείμενο αυτού και τους όρους του προγράμματος, και με απόλυτη αναλογία, όπως έχει αποφανθεί η νομολογία και η ΕΑΑΔΗΣΥ στις Κατευθυντήριες Οδηγίες της επί των προτύπων διακηρύξεων που έχει εκδώσει.

Επιπλέον και προς πλήρη τεκμηρίωση όλων των ανωτέρω σας γνωρίζουμε ότι ο φορέας που ασκεί τον έλεγχο νομιμότητας στον Δήμο Θερμαϊκού, ήτοι η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης, στα πλαίσια αλληλογραφίας σχετικά με τον εν θέματι Διαγωνισμό μας γνώρισε ότι «*Συγκεκριμένα από την διακήρυξη του διαγωνισμού, δεν προκύπτει ότι οι όροι που αφορούν στην τεχνική και οικονομική ικανότητα των διαγωνιζομένων, είναι υπερβολικοί και καταχρηστικοί, ούτε ότι περιορίζουν υπέρμετρα την ανάπτυξη του ελεύθερου ανταγωνισμού, εφόσον η επιβολή τους προβλέπεται στην ισχύουσα νομοθεσία (Ν.4412/16), περιλαμβάνεται στα υποδείγματα διακηρύξεων της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. αλλά και νομολογιακά έχει επανειλημμένως κριθεί ως νόμιμη.*»

Ενόψει όλων των ανωτέρω σας καλώ να αναθεωρήσετε την αντίληψή σας σχετικά με την συμπεριφορά της Διοίκησης και της Υπηρεσίας του Δήμου Θερμαϊκού σχετικά με το θέμα της δημοπράτησης του εν θέματι Διαγωνισμού μελετώντας διεξοδικότερα και χωρίς επικριτική διάθεση την Μελέτη και την Διακήρυξη και να απέχετε στο μέλλον από την έγκληση των συμπεριφορών τις Διοίκησής μας χωρίς να έχετε προηγουμένως εξετάσει μεθοδικά το ζήτημα.

Ο Δήμαρχος Θερμαϊκού

Γιάννης Μαυρομάτης